



OIARTZUNGO
UDALA

IRUZURRAREN ETA USTELKERIAREN AURKAKO POLITIKA

OIARTZUN, 2022KO MARTXOA

AURKIBIDEA

1. Sarrera.....	3
2. Politikaren helburuak.....	3
3. Aplikazio-eremua.	4
4. Iruzurraren aurkako plana.....	4
4.1. Arriskuaren ebaluazioa	5
5. Interes-gatazkako egoerak	9
6. Beste funtzionario eta agintari publiko batzuekiko harremana.....	12
7. Oparien eta antzekoen politika.	12
8. Gastuak.	13
9. Kontabilitate-erregistroak.....	13
10. Estatu-laguntzak eta kolusio arriskua	13
11. Iruzurra Kontrolatzeko Organoa.....	14
12. Salaketak eta kontsultak.	15
13. Politika ez betetzea	16
14. Ez betetzearen ikerketa.....	16
15. Berrikustea eta eguneratzea	17
16. Datu pertsonalen babesa	17
17. Trebakuntza/Formakuntza	18

1. Sarrera.

Iruzurra eta ustelkeria fenomeno sozial, politiko eta ekonomiko konplexuak dira, eta herrialde guztiei eragiten diete. Ustelkeriak erakunde demokratikoak ahultzen ditu, garapen ekonomikoaren erritmoa murrizten du eta gobernuan egonkortasuna kaltetzen du.

Oiartzungo Udalak (aurrerantzean, "**Udalak**" edo "**entitateak**") konpromisoa hartzen du iruzur, ustelkeria edo eroskeria ekintzat har daitezkeen jokabideen aurrean tolerantziarik ez izateko, bai alderdi publikoari dagokionez, bai pribatuari dagokionez; eta bere gain hartzen du iruzurraren eta ustelkeriaren aurka modu guztietan borrokatzeko konpromisoa, estortsioa eta eroskeria barne, eta, xede horretarako, politika zehatzak garatzeko konpromisoa.

Udalak bere gain hartzen du ustelkeriaren eta iruzurraren aurkako erronkan aktiboki partehartzeko erantzukizuna, bere jarduera-eremu guztietan. Eta iruzurrari eta ustelkeriari aurre egiteko konpromisoa hartzen du, Udala osatzen duten pertsona guztien jokabidea gidatu behar duten arauak, prozedurak eta printzipioak ezarriz. Horren ildotik, Udalak iruzurraren eta ustelkeriaren aurkako honako politika hau onartzen du (aurrerantzean, "**Politika**").

Iruzurra prebenitzeko Politika honetan aurreikusitako mekanismoek ezin dute, berez, Udalerako kaltegarria den egoerarik edo gertaerarik ez egotea guztiz bermatu. Haren eraginkortasuna haren gobernu-organoak zehazten duen tonu etiko edo moralaren arabera izango da, bai eta berorren betetze-kulturaren transmisio eraginkorraren arabera ere, Udalaren eta hura osatzen duten pertsonen azken interesa islatzen dutenak.

Politika honi I. eranskin gisa erantsi zaio Udalak irailaren 29ko HFP/1030/2021 Aginduaren inguruan hartutako iruzurraren aurkako konpromiso instituzionala. Agindu horren bidez, Berreskuratze, Eraldatze eta Erresilientzia Plana (aurrerantzean, "**Agindua**") kudeatzeko sistema eratu zen, eta konpromisoa hartu zen iruzurra, ustelkeria eta balizko interesa-gatazken kudeaketa okerraren ondorioz sortutako ondorioak prebenitzeko neurriak ezartzeko.

2. Politikaren helburuak.

Iruzurrari, eroskeriari, ustelkeriari eta interes-gatazkei aurre egiteko, beharrezkoa da Udalak neurrien plan bat izatea, bere helburuak argi dituen iruzurraren aurkako politika batetik abiatuta. Horren arabera, politika honen helburua da iruzurraren eta ustelkeriaren aurkako borrokarako jarraibideak definitzea, Udalak bere gain hartutako printzipio eta jokabideekin bat etorritz. Horiek Kode Etiko batean arautuko dira (aurrerantzean, "**Kode Etikoa**").

Politikaren helburua da Udalak iruzurrarekiko, ustelkeriarekiko, eroskeriarekiko eta interes-gatazkekiko tolerantziarik ez duela erakustea. Horretarako, hura goiz prebenitu, detektatu eta kudeatzeko prozedurak arautuko ditu, erabakiak hartzean benetako kultura etikoa sustatuz.

Politika horrek, era berean, Udaleko gobernu-organoaren konpromiso eta laguntza argia adierazten du, modu batera edo bestera sustatu, kudeatu edo parte hartzen duen jarduera guztietan betetze-kultura sustatzeko.

Politika horren esparruan, edozein forma edo lotura juridiko edo instituzionalen pean, Udalean edo

Udalerako. zerbitzuak ematen dituzten pertsona guztiek osotasun eta gardentasunez jokatu behar dute beren eginkizunak eta eginkizunak betetzean, eta iruzurrezko, ustelkeriazko edo eroskeriazko ekintzatzat har daitezkeen jokabideak saihestu eta jazarri behar dituzte, bai sektore publikoan, bai pribatuan.

Era berean, eta irailaren 29ko HFP/1030/2021 Aginduaren 6. artikuluan xedatutakoari jarraikiz, zeinaren bidez Berreskuratze, Eraldatze eta Erresilientzia Plana (BEEP) egituratzen baita, Udalak iruzurraren aurkako neurrien plan bat egingo du, dagokion jarduera-eremuan BEEPtik datozen funtsak aplikatu beharreko arauen arabera erabili direla bermatzeko eta aitortzeko, zehatz-mehatz, iruzurra, ustelkeria eta interes-gatazkak prebenitzeari, hautemateari eta zuzentzeari dagokienez.

3. Aplikazio-eremua.

Politika hori nahitaez bete behar dute Udalean eginkizun ordainduak betetzen dituztenek, hala nola (i) karrerako funtzionarioek, (ii) bitarteko funtzionarioek, (iii) lan-kontratudun langileek (finkoak, mugagabeak edo aldi baterakoak), (iv) behin-behineko langileek eta Udaleko gobernu-organoetako kideek (aurrerantzean, "**Hartzaileak**").

Udalak espero du hartzaile guztiak, Udalean duten posizioa, titulua edo kargua edozein izanda ere, erne egotea eta modu proaktiboan jakinaraztea iruzur, eroskeria edo ustelkeria kasu bat izan daitekeen edozein jarduerari buruz.

Era berean, eta Udalak bere eginkizunak garatu eta gauzatzeko eta zerbitzu publikoak emateko beste erakunde eta pertsonak esku hartzea eta parte hartzea beharrezkoa denez, besteak beste, entitate, organismo eta erakunde publiko edo pribatuek, hornitzaileek, kontratistek, azpikontratistek edo laguntzaileek (aurrerantzean, guztiak batera "**Hirugarrenak**" deituko dira, banaka "**Hirugarrena**"), horiek guztiak politika honi atxiki beharko zaizkio, edozein gauza egin eta mantendu ahal izateko.

Hartzaileek, Hirugarrenekin eta, bereziki, agintari eta erakunde publikoekin dituzten harremanetan, politika honetan jasotako iruzurraren aurkako konpromisoekin eta iruzurra, ustelkeria eta eroskeria prebenitzeko nazioko eta nazioarteko xedapenekin bat etorritik jardungo dute.

4. Iruzurraren aurkako plana.

Udalak konpromisoa hartzen du neurri egokiak hartzeko, bere jardueren esparruan iruzurrezko, ustelkeriazko edo eroskeriazko ekintzak egiteko aukerak ahalik eta gehien murrizten direla bermatzeko. Osotasun, gardentasun, objektibotasun eta inpartzialtasun printzipioak izango dira nagusi Udalaren kudeaketan, eta, ondorioz, jokabide horiek prebenitzeko, detektatzeko, zuzentzeko eta jazartzeko berariazko barne-mekanismoak eta politikak egiteko konpromisoa hartzen du.

Politika honen helburua da Udalaren iruzurraren aurkako neurriak proportzionalki egituratzea, iruzurraren aurkako zikloaren funtsezko lau elementuen inguruan: jokabide hauen prebentzioa, detekzioa, zuzenketa eta jazarpena.

Horretarako, prebentzio-neurri egokiak eta proportzionatuak hartzea aurreikusten da, egoera zehatzetara egokituta, iruzurraren arrisku baxua maila onargarrira murrizteko, eta dagokeen eta egon litekeen iruzurrarekin lotutako prozesuen, prozeduren eta kontrolen jarraipena egiteko mekanismoak definitzea.

Bereziki, Udalak iruzurraren aurkako hainbat neurri zehaztu eta aplikatuko ditu EBko funtsekin zuzenean edo zeharka lotuta sustatu, izapidetu eta edozein eratan kudeatutako edo partaidetutako finantzaketa-eragiketei dagokienez (aurrerantzean, bakarka nahiz batera "**Proiektu**" deituko dira).

4.1. Arriskuaren ebaluazioa.

Udalak konpromisoa hartzen du edozein zigor-arriskua izan dezakeen jarduerak identifikatzeko eta, zehazki, iruzurrarekin, ustelkeriarekin eta eroskeriarekin lotutako arriskuak identifikatzeko.

Udalak kudeatzen dituen arriskuak bere jardueraren berezko arriskuak dira, eta bere kudeaketa erabakiak hartzeko prozesuetan integratzen da, bai gobernu-organoen esparruan, bai bere jarduerak kudeatzeari eta eguneroko zerbitzuak emateari buruzkoan, eta bai herritarren aurrean, urteko aurrekontu-prozesuen eta definizio estrategikoko urte anitzeko prozesuen bidez.

Udalak iruzur-arriskuaren, inpaktuaren eta probabilitatearen ebaluazioa egingo du, eta aldian-aldian, bi urtean behin edo urtean behin berrikusiko du, iruzur-arriskuaren arabera. Eta, betiere, iruzur-kasuren bat detektatu bada Udalean bertan edo beste udal batzuetan izandako iruzur-kasuen berri badu, baldin eta iruzur horiek Udalean gerta badaitezke. Edota araudian, prozeduretan edo kudeatzaileetan aldaketa esanguratsuak gertatzen badira. Ebaluazio-prozesu horretan, iruzurraren, ustelkeriaren eta eroskeriaren arriskuak identifikatu, aztertu eta balioetsiko dira, honako helburu hauekin:

- Udalak zentzuz aurreratu ditzakeen iruzur, ustelkeria eta eroskeria arloko arriskuak identifikatzea.
- Arrisku horiekin lotutako arau-hausteen edo delituen irismena, eragina eta probabilitatea aztertzea.
- Identifikatutako arriskuak aztertzea.
- Identifikatutako arriskuak baloratzea.
- Diseinuaren egokitasuna eta dauden kontrolen eraginkortasuna baloratzea.

Udalak bere arriskuak aztertuko ditu, kudeaketa-maila bakoitzean arlo horretan dauden erantzukizunak ezagutu ahal izateko, dauden prozeduren arabera. Ebaluazio hori hainbat iturritan oinarrituta egingo da (formalak eta informalak), Europako jardunbide onenei jarraikiz, bai eta ezarritako prozeduren eta kontrolen eraginkortasuna egiaztatzean eta edozein bidetatik hautemandako desadostasun edo arau-hausteak hautematean ere.

Arrisku horiek identifikatu ondoren, arrisku horiek gauzatzea eragin dezaketen kausa errealak eta potentzialak zehaztuko dira, baita arrisku bakoitzaren inpaktu-eremuak eta horien ondorioak ere; gerta

litezkeen egoerak ere zehaztuko dira.

Era berean, Udalak arriskuak prebenitzeko eta kontrolatzeko urteko plan bat onartuko du, eta identifikatzen dituen arriskuen tratamendua zehaztuko du. Horretan, argi eta garbi, honakoak azalduko dira: (i) zehaztutako arriskuarekiko muga, (ii) arriskua sortzen duten eragileak, kausak eta ondorioak, eta (iii) arrisku horiek prebenitzeko, detektatzeko, babesteko edo transferitzeko neurri eta kontrol egokiak, urteko kontrol-planaren barruan.

Politika honi II. eranskin gisa erantsi zaio interes-gatazkak, iruzurra eta ustelkeria prebenitzeko Udalak bete duen galdetegia, irailaren 29ko HFP/1030/2021 Aginduan xedatutakoa betez. Agindu horren bidez, Berreskuratze, Eraldatze eta Erresilientziako Plana kudeatzeko sistema eratu zen.

4.2. Iruzuraren aurkako neurriak. Iruzuraren aurkako zikloa.

Politika honek Udalak "iruzurraren aurkako zikloaren" funtsezko lau elementuen inguruan ezarriko dituen iruzurraren aurkako neurriak egituratzen ditu: prebentzioa, detekzioa, zuzentasuna eta jazarpena.

Iruzuraren aurkako neurriek legez kontrako ekintza baten etapak hartu behar dituzte, eta horiek prebenitzeko eta detektatzeko arauak, prozesuak eta prozedurak eta horiek betetzen direla kontrolatzeko sistema hartuko dituzte.

Udalak, arriskua kudeatzeko sistema artikulatu eta sendo bat ezartzeak legez kontrako jokabideak eragozten edo, gutxienez, zailtzen dituen arreta eta arduraren garrantziaz eta garrantziaz jabetuta, honako jarduketak hauek egingo ditu:

1. Arriskuen analisia eta ebaluazioa.
2. Kode Etikoa idaztea.
3. Etika edo salaketen kanala sortzea.
4. Salatzaileari zor zaion babesa bermatuko dio, eta salaketa faltsuetatik babestuko da.
5. Interes-gatazkak prebenitzeko Politika idaztea.
6. Oparien Politika idaztea.
7. Ezarritako politikak eta arauak betetzeko programa bat idaztea eta haren jarraipena egitea.
8. Iruzuraren prebentzioari buruzko prestakuntza eta kontzientziazioa.
9. Iruzurra Kontrolatzeko Organoa izendatzea.

Iruzurra Kontrolatzeko Organoak prebentziosko azterketa osoak egin ahal izango ditu. Iruzurra Kontrolatzeko Organoak modu independentean aukeratuko ditu prebentziosko azterketa osoak zein proiektutan egingo diren, arriskuak ebaluatzeko prozesu zorrotz baten bidez. Horretarako hautatutako proiektuak sakon aztertu behar dira, debekatutako praktiken balizko adierazleak identifikatzeko.

Iruzuraren, ustelkeriaren, eroskeriaren eta interes-gatazken prebentzio egokia ahalbidetzeko, Udalak Iruzuraren aurka Borrokatzeko Europako Bulegoaren (IBEB, OLAF ingelesez) irizpideari eta Europako Batzordearen nazioarteko jardunbide onenei jarraituz egingo duen alerta-seinaleen katalogoa

hartuko da kontuan.

Prebentziozko azterketa osoen helburuak honako hauek dira:

- Debehatutako jardunbideak goiz prebenitzen eta detektatzen laguntzea;
- Proiektuak beren oinarri, termino eta baldintzen arabera gauzatu diren zehaztea;
- Udalaren funtsak aurreikusitako helburuetarako erabili direla bermatzea; eta
- Politiketari, prozeduretan eta kontroletan hobekuntzak gomendatzea, abian diren proiektuetan eta etorkizunekoetan debehatutako praktiken aukerak mugatzeko.

Udalak kasu bakoitzean egokituz jotzen dituen neurri guztiak ezarriko ditu, bere jardueren garapenean eta, bereziki, proiektuen esparruan Hirugarrenetik harremanetan iruzurraren, ustelkeriaren edo eroskeriaren zantzu, alerta edo susmo oro garaiz detektatzeko. Horretarako, iruzur-kasuak kontrolatzeko eta hautemateko sistema eta prozedura egokiak izango ditu.

Udalaren izenean eta onurarako jarduten duten edo jardun dezaketen edo bitartekari izan daitezkeen Hirugarren alderdi guztiei, edo, edozein modutan, harekin zerikusia dutenei, dagozkien arretazko prozedurak aplikatu beharko zaizkie, inguruabarren arabera, eta, horrela, haien jarduera desegoki edo ez-zilegi baten ondoriozko arrisku potentzialak gutxitu beharko dira.

Nolanahi ere, Sektore Publikoko Kontratuei buruzko azaroaren 8ko 9/2017 Legean aurreikusitakoa aplikatuko da. Lege horren bidez, Europako Parlamentuaren eta Kontseiluaren 2014ko otsailaren 26ko 2014/23/EB eta 2014/24/EB Zuzentarauen transposizioa egiten da Espainiako ordenamendu juridikora. Halaber, Dirulaguntzei buruzko azaroaren 17ko 38/2003 Legean xedatutakoa aplikatuko da.

Udaleko Ekonomia Arloa debehatutako jardunbideak prebenitzeko eta detektatzeko lehen babes-lerroa da, izan ere, sustatzaile eta mailegu-hartzaile izan daitezkeen berri dute, bai eta kasuan kasuko proiektua gauzatzeko inguruabarren berri ere, eta, beraz, proiektu bakoitzaren balorazio- prozesuan osotasunarekin lotutako arriskuak detektatzeko lehen lerroa da.

➤ Hirugarrenen hautaketa.

Hirugarrenaren hautaketa honako arau hauen arabera egingo da, araudi aplikagarriak horretarako aukera ematen duen bitartean.

- Entitateak eskaintzen eskaera bat idatziko du, eta bertan idatziz zehaztuko ditu eskatutako zerbitzuaren ezaugarriak, aurrekontu argi eta homogeenak lortzeko.
- Enpresa esleipendunari berariaz eskatuko zaio laneko arriskuen prebentzioari eta langileen eskubideei buruzko arauak, iruzurraren eta ustelkeriaren aurkako arauak eta lehia askea babesten duten arauak betetzea.



OIARTZUNGO
UDALA

- Aukeraketa guztietan parte hartuko dute, ahal den guztietan, gutxienez bi hornitzailek eta, ahal dela, hiru hornitzailek, kasuan kasuko kontrataziorako egokienez artean, betiere prezioaren, zerbitzuaren kalitatearen eta hornitzailearekiko harreman historikoaren irizpideak kontuan hartuta.
- Berariaz debekatuta dago aurrekontuak eskatzen zaizkien hornitzaileei beste eskaintza batzuei buruzko datu ekonomikoak ematea.
- Proposatutako eskaintzak lortu ondoren, gardentasun eta berdintasun printzipioak aplikatuz aztertu eta baloratuko dira.
- Egokitzat jotzen bada, jasotako eskaintzen baldintzak negoziatuko dira. Baldintzen negoziazioa, eta, bereziki, ekonomikoena, gardentasunez egingo da.
- Azkenik, eskaintzarik onena aukeratuko da.
- Hautaketa-prozesuan, IBEBek eta Europako Batzordeak arlo horretan emandako gomendioei jarraituko zaie, hala nola:
 - IBEB: iruzurra kontratazio publikoan. Alerta-adierazleak eta jardunbide egokiak biltzea.
 - 2021/c 91/01 komunikazioa, kontratazio publikoan kolusioari aurre egiteko tresnei eta lotutako bazterketaren arrazoia aplikatzeko moduari buruzko orientabideei buruzkoa.

Hirugarrena hautatzeko prozesua behar bezala dokumentatu beharko da.

➤ Kontratazio-prozesua.

Hirugarrenei eta Proiektuei dagokienez formalizatu beharreko kontratuaren edukiak honako xede hauek bete beharko ditu:

- Idatziz jaso beharko da, eta funtsezko baldintzak jaso beharko ditu, politika honetan xedatutakoaren arabera.
- Argi eta garbi zehaztuko ditu erakundearen eta Hirugarrenaren eskubideak eta betebeharrak, eta datu pertsonalak babesteko araudian ezarritakoa bete beharko du.
- Konplexutasunaren arabera, Entitatearen aholkularitza juridikoak berrikusi ahal izango ditu kontratuak.

Behar besteko ordezkari-tza-ahalmena duen Udalaren ordezkariak formalizatuko du kontratua.

Udalak neurri egokiak ezarriko ditu jarduera, zerbitzu, eragiketa, transakzio edo hitzarmen oro, edozein motatakoak eta izaeratakoak, une bakoitzean aplikatzekoa den indarreko araudian eta haren oinarri arautzaileetan, terminoetan eta baldintzetan aurreikusitakoaren arabera gauzatzen dela bermatzeko. Horrez gain, arrisku bat gauzatzea dakarten kasuek modu egokian eta goiztiarrean kudeatzeko neurriak izango dituzte.

Iruzurra Kontrolatzeko Organoak aldian-aldian hartuko du parte Proiektuen betearazpenaren jarraipenean, Udalaren jardueren etengabeko jarraipenaren funtsezko zati gisa.

Berehala jakinaraziko zaie Udaleko zuzendaritza-organoe Udalaren betebeharren betetze zuzen eta osoari eragiten dion edo eragin diezaiokeen gorabehera edo gertaera oro, aplikagarria den legedian aurreikusitako baldintzetan, bai eta Udalaren politika honetan eta gainerako barne-araudian xedatutakoaren arabera jarduketari ere.

Udalaren jarduera-eremuan iruzur, ustelkeria edo eroskeria kasu bat gertatzea ekar lezakeen edozein kasu gertatzen denean, berehala ekingo zaio aztertze, ikertze eta informazioa lortze prozedurari, eta beharrezkoak diren neurriak hartuko dira gertaeraren eragina minimizatzeko eta tartean egon daitezkeen interes publiko zein pribatuen eragina murrizteko, betiere betebeharrari kalterik egin gabe. Agintari publiko eskudunei (nazionalak edo europarrak) eta Estatuko, autonomia-erkidegoetako edo udalerrietako segurtasun-kidegoei horren berri emateko. Beharrezkoa izanez gero, haiekin lankidetzan aritzeko Udalak neurri zuzentzaileen plan bat hartuko du arriskuak kudeatzeko eta kontrolatzeko egitura berrikusteko, aldatzeko eta egokitzeko, bai eta ezarritako neurriak, prozesuak eta prozedurak berrikusteko eta aldatzeko ere, politika honetan aurreikusitakoarekin bat etorriz, betiere 14. eta 15. paragrafoetan xedatutakoari kalterik egin gabe.

Azken batean, Udalak honako jarduera hauek gauzatzeko konpromisoa hartzen du:

- Udalean gobernantza ona eta Hartzaileen portaera etikoa bermatzea;
- Hartzaile guztiei Udalari eta herritarrei iruzurrak eta ustelkeriak eragindako arriskuei buruzko prestakuntza, informazio-saioak eta bestelako komunikazio-tresnak eskaintzea, bai eta iruzurraren aurka hartutako neurriei buruzkoak ere;
- Kontrol eraginkorrak ezarri eta mantentzea, iruzurra, ustelkeria eta eroskeria prebenitzeko;
- Iruzurrezko edo ustelkeriazko ekintzarik eginez gero, ikerketa azkarra eta okerreko atzerapenik gabea egiten dela ziurtatzea, kontuan hartu gabe kargua, zerbitzuan emandako urteak eta susmagarriak Udalarekin eta beste hartzaile batzuekin izan dezakeen harremana.
- Udalaren diziplina-ahalaren barruan, nahitaezko diziplina-neurriak hartzea kasu guztietan, eta, hala dagokionean, legezko ekintzak abiaraztea;
- Iruzurrak edo ustelkeriak eragindako kalte ekonomikoa konpentsatzeko ekintza egokiak abiaraztea.
- Hirugarren zigortuak etorkizuneko kontratazio-prozesuetatik kanpo uztea, hala badagokio, araudi aplikagarriak aurreikusitako neurrian.
- Antzeko iruzur, eroskeria edo ustelkeriako kasuak prebenitzeko sistemak eta prozedurak berrikustea.

5. Interes-gatazkako egoerak

«Interes-gatazka» dago pertsona baten eginkizunak modu inpartzialean eta objektiboan betetzeko arriskua dagoenean, familiarekin, bere bizitza sentimentalekin, kideetasun politiko edo nazionalekin, interes ekonomikoekin edo beste edozein interes-motarekin zerikusia duten arrazoiengatik, adibidez,

EBko funts-eskatzaile batekin. Egoera horien kudeaketa berantiar eta desegokiak kalte nabarmenak eragin diezazkioke Udalari eta, ondorioz, gizarteari.

Udalaren interesak sustatzean, Udaleko interes-gatazken egoerak aurreikusi behar dira beti. Hartzaileek ezin dituzte, inola ere, beren interes pertsonalak Udalaren interesen aurretik jarri.

Politika honen ondorioetarako, interes-gatazkatzat joko da Aginduan aurreikusitakoa (ikus III c eranskina):

"Europako Parlamentuaren eta Kontseiluaren 2018ko uztailaren 18ko 2018/1046 (EB, Euratom) Araudiaren 61. artikulua, Europar Batasunaren aurrekontu orokorrari aplikatu beharreko finantza-arauei buruzkoak (Finantza Araudia), interes-gatazka dagoela ezartzen du «baldin eta finantza eragileek eta aurrekontua zuzenean, zeharka eta modu partekatuan gauzatzen nahiz kudeaketan parte hartzen duten gainerako pertsonak, prestatzeko egintzak, auditoria edo kontrola barne, ekitaldi inpartziala arriskuan jartzen badute. Familiako, afektibitateko, kidesun politiko edo nazionalako, interes ekonomikoko edo zuzeneko edo zeharkako intereseko beste edozein arrazoiengatik dituen eginkizunak».

Gainera, kontuan izan behar da interes-gatazkaren irismena:

- I. EBko erakunde guztietako kontu-sail administratibo eta operatibo guztietan eta kudeaketa-metodo guztietan aplikatu daiteke.
- II. Edozein interes pertsonal barne hartzen du, zuzeneko edo zeharkakoa.
- III. Interes-gatazka potentzial gisa "ikusten" den edozein egoeraren aurrean, jardun egin behar da.
- IV. Estatuetakoko agintariak, edozein mailatakoak direla ere, interes-gatazka potentzialak saihestu edota kudeatu behar dituzte.

Era berean, eta interes-gatazka batean inplikaturik egon daitezkeen eragileei dagokienez:

- i. Kudeaketa-, kontrol- eta ordainketa-lanak egiten dituzten langile publikoak eta eginkizun horietako baten bat edo batzuetan, ordezkatuz, parte hartzen duten bestelako agente batzuk.
- ii. Onuradun pribatuak, bazkideak, kontratistak eta azpikontratatistak, funtsekin finantzaturako jarduerak egiten dituztenak, beren interesen alde jardun dezaketena, baina EBren finantza-interesen aurka, interes-gatazka baten esparruan.

Azkenik, interes-gatazka eragingo lukeen egoera kontuan hartuta, honako hauek bereiz daitezke:

- i. Ageriko interes-gatazka: enplegatu publiko edo onuradun baten interes pribatuak bere eginkizunak edo betebeharrak modu objektiboan betetzeko konpromisoa har dezaketenean gertatzen da, baina, azkenean, ez dagoenean lotura identifikagarri eta indibidualik pertsonaren jokabidearen, portaeraren edo harremanen alderdi zehatzekin (edo alderdi horietan duen ondorioa).
- ii. Interes-gatazka potentziala: enplegatu publiko edo onuradun batek halako interes pribatuak dituztenean sortzen da, eta interes horiek interes-gatazka sor dezakete, etorkizunean erantzukizun ofizial jakin batzuk bere gain hartu behar badituzte.
- iii. Benetako interes-gatazka: enplegatu publiko baten betebeharrak publikoaren eta interes pribatuen arteko gatazka dakar, edo enplegatu publikoak bere betebeharrak eta

erantzukizun ofizialetan bidegabe eragin dezaketen interes pertsonalak ditu. Onuradun baten kasuan, gatazka sortuko litzateke funtsen laguntza eskatzean hartutako obligazioen eta haren interes pribatuen artean, horiek eragin okerra izan baitezakete aipatutako obligazioak betetzean.

Udalak bere jarduera garatuko du hartzaile guztien eskubide eta interes legitimoak babestuz eta une oro tratu-berdintasuna errespetatuz eta diskriminazio mota oro saihestuz.

Politika honen esparruan interes-gatazka ekar lezakeen edozein eragiketari dagokionez, Hartzaileek une oro inpartzialtasunez eta profesionaltasunez jardungo dute,. Horrez gain, ezin izango dute, inola ere, Udalarekin duten harremanetik etekinik atera, ezta horri buruzko aipamenik egin ere, besteren interesak edo kanpokoak, negozioetakoak edo beste mota batekoak sustatzeko, edo gertuko edo hurbileko lagun edo senideei mesede egiteko.

Udalak Interes Gatazka Ezaren Aitorpenerako Eredua (IGEA) betetzeko eskatuko die edozein harreman izango duten Hirugarren guztiei. Eredu hori politika honi erantsi zaio, III. eranskin gisa.

Egoeraren berri izaten den unetik, Hartzaile guztiek modu proaktiboan aitortu behar dute balizko interes-gatazka bat dagoela, norberarena edo besterena, benetakoa edo potentziala, hierarkian gorago dagoenari berehala jakinarazita eta Iruzurra Kontrolatzeko Organoarekin harremanetan jarrita. Honek hori ebaluatzeko, interpretatzeko eta azkenik, erabaki bat hartzeko, hala badagokio, beharrezkoak diren kontrol-neurriak proposa ditzan eta egoera horien erregistroa eraman dezan.

Zehazki, Udalak honako neurri hauek hartuko ditu:

1. Interes-gatazkak prebenitzeko neurriak:

- A. Entitateko langileei interes-gatazken modalitateei eta gatazka horiek saihesteko moduei buruzko informazioa ematea.
- B. Prozeduretan parte hartzen dutenei interes-gatazkarik ezaren adierazpena (IGEA) betetzea, betiere kontratazio-organoko/diru-laguntza emateko organoko arduradunari, lizitazio-dokumentuak/oinarriak edota deialdiak idazten dituzten langileei, eskaerak/eskaintzak/proposamenak ebaluatzen dituzten adituei, eskabideak/eskaintzak/proposamenak ebaluatzeko batzordeetako kideei eta prozedurako gainerako kide anitzeko organoei.

Elkargokideko organoen kasuan, aitorpen hori bileraren hasieran egin daiteke bertan parte hartzen duten guztiek, aktan jasota.

Era berean, IGEA bete beharko da onuradunek aurkeztu beharreko baldintza gisa, baldin eta, laguntza emateko baldintzen barruan, interes-gatazka potentziala duten jarduerak egin behar badituzte.

- B. Informazioa egiaztatzea merkataritza-erregistroen datu-baseen bidez, erakunde nazionalen eta EBkoen datu-baseen bidez, langileen espedienteen bidez (datuak

babesteko arauak kontuan hartuta) edo datuak aztertzekeo tresnen («data mining») edo arriskuen puntuazioaren bidez (ARACHNE).

- C. Dagokion barne-araudia zorrotz aplikatzea (estatuko, autonomia erkidegoko edo tokiko araudia), bereziki Enplegatu Publikoaren Oinarrizko Estatutuaren Legearen testu moldatua onartzen duen urriaren 30eko 5/2015 Legegintzako Errege Dekretuaren 53. artikulua, Printzipio etikoei buruzkoa; Sektore Publikoaren Araubide Juridikoaren urriaren 1eko 40/2015 Legearen 23. artikulua, Abstentzioari buruzkoa; eta 19/2013 Legea, Informazio publikoa eta ona jasotzeko eskubidea.

2. Egon daitezkeen interes-gatazkei aurre egiteko neurriak:

- A. Interes-gatazka egon litekeen egoera hierarkian gorago dagoenari jakinaraztea, eta horrek idatziz baieztatuko du gatazka hori dagoela. Interes-gatazka bat dagoela uste denean, izendapenak egiteko ahalmena duen agintariak edo dagokion agintari nazionalak zainduko du dagokion pertsonak gai horretako jarduera oro bertan behera uzten duela, eta beste edozein neurri gehigarri hartu ahal izango du, aplikatu beharreko zuzenbidearekin bat etorritz.
- B. Sektore Publikoaren Araubide Juridikoaren urriaren 1eko 40/2015 Legearen eta, gardentasunari, informazio publikoa eskuratzeko bideari eta gobernu onari buruzko abenduaren 9ko 19/2013 Legearen barne-araudia (estatukoa, autonomikoa edo tokikoa) zorrotz aplikatzea.

Hartzaileek interes-gatazka erreal zein potentzial bat ikusiz gero, honako arau hauen arabera jokatu beharko da:

- Interes-gatazkak eragindako pertsonak balizko interes-gatazka oro modu proaktibo eta gardenean aitortuko dute.
- Interes-gatazkak eragindako pertsonak ez dute informazio konfidentziala eskuratuko.
- Interes-gatazkak eragindako pertsonak ez dute parte hartuko eztabaidetan eta erabakiak hartzerakoan.
- Interes-gatazkak eragindako pertsonak interes-gatazkak konpontzen lagunduko dute.
- Interes-gatazkan dauden gobernu-organoko kideek egoera horren berri eman beharko diete berehala organoko gainerako kideei eta Iruzurra Kontrolatzeko Organoari.

6. Beste funtzionario eta agintari publiko batzuekiko harremana.

Funtzionarioekiko eta agintari publikoekiko harremana gardentasunaren, osotasunaren, objektibotasunaren, inpartzialtasunaren eta legezketasunaren printzipioetan oinarritu behar da.

Nolanahi ere, funtzionarioekin eta agintari publikoekin dugun harremanean, jarduteko jarraibide orokor hauek bete beharko ditugu:

- Kode Etikoan jasotako balioak, printzipioak eta jokabide-arauak betetzea.
- Interes-gatazkarik egonez gero, funtzionarioekin edo agintari publikoekin ez jardutea.
- Administrazio publikoei emandako informazioaren egiazkotasuna eta osotasuna gainbegiratzea eta egiaztatzea.
- Horretarako izendatutako pertsonak sektore publikoarekin trukaturako dokumentazio guztia behar bezala kontserbatzea eta zaintzea.

7. Oparien eta antzekoen politika.

Hartzaileek hirugarrenen inpartzialtasuna, osotasuna eta objektibotasun profesionala alda dezakeen edozein interferentzia edo eragin saihestuko dute.

Hartzaileek ezin izango dute, ez zuzenean ez zeharka, opari edo onura pertsonalik, ordainketarik, komisiorik edo bestelako onurarik onartu beren jarduera profesionalaren esparruan, ez hirugarrenekin duten harremanean, ez Udalarekin edo haien kontura diharduenarekin edozein motatako harremana izan nahi dutenekin, baldin eta harreman komertzial, profesional edo administratiboetan, publiko zein pribatuetan, eragin desegokia badute.

Era berean, hartzaileek ezin dute oparirik, ordainketarik, komisiorik edo bestelako onura pertsonalik eskatu, ezta onartu ere, hirugarrenentzat, udalarekin harremana izan nahi dutenentzat edo haien kontura diharduenarentzat.

Politika honen ondorioetarako eta azalpen hutsetarako, opari edo onura pertsonaltzat hartuko dira hartzaileei eskaintzen, hitzematzen edo ematen zaizkien opari, ondasun, zerbitzu, ikuskizun edo ekitaldietarako sarrera, bidaia, lehentasunezko tratua, deskontu berezi edo bestelako arreta guztiak.

Mintegietara eta prestakuntza hutsezko jardueretara joatea, bai eta bazkari edo gosari informatiboak ere, ez dira onura pertsonaltzat hartuko, salbu eta, kostuagatik, lekuagatik, testuinguruagatik edo prestazio osagarriengatik, neurritz kanpokoak badira beren xederako.

8. Gastuak.

Udalak beti eta une oro jardungo du austeritate- eta proportzionaltasun-irizpideen arabera, eta hartzaileen portaera ere irizpide horien buru izan behar da.

Hartzaileek beren eginkizunak betetzearekin eta Udalaren izenean eta hura ordezkatzuz jarduerak garatzearekin lotutako edozein gastu behar bezala justifikatu beharko da, kasu bakoitzaren inguruabar zehatzen arabera, eta behar bezala dokumentatuta.

Ondorioz, behar bezala justifikatuta ez dauden edo politika honetan jasotako printzipioetara egokitzen ez diren otordu-gastuak eta joan-etorriak ez dira onartuko.

Mantenuak eta joan-etorriek eragindako gastuen tratamendua Udalean indarrean dagoen gastuak kontrolatzeko prozeduran xedatutakoaren arabera arautuko da.

9. Kontabilitate-erregistroak

Bere jarduerak arautu behar dituen gardentasun-printzipioarekin bat etorritz, Udalak kontabilitateko barne kontroleko sistema egoki bat izango du. Horrek Udalaren izenean eta haren kontura egindako transakzio guztiak modu argi batez erakutsiko ditu, hori guztia aplikatu beharreko araudiaren arabera.

Udalaren kontabilitate eta erregistroko liburuak zehatzak eta xeheak izan beharko dute, eta erabat debekatuta dago eragiketei buruzko informazio faltsuak edo engainagarriak egitea.

Alde horretatik, egindako transakzio guztiei estaldura emateko dokumentazio zehatza, egokia eta zentzuzko xehetasunekin gorde beharko da, eta informazioaren kudeaketari buruzko barne- politiken arabera zainduko da.

Nolanahi ere, eta beste baldintza batzuei kalterik egin gabe, guztiz debekatuta daude honako jokabide hauek:

- Erregistratu gabe dauden kontuak egotea
- Liburuetan ez erregistratzeko edo modu desegokian erregistratzeko eragiketak egitea.
- Existitzen ez diren gastuen erregistroa.
- Gastuen idazpenetan, ez dagokien beste azalpen bat jartzea.
- Dokumentu faltsuak erabiltzea.
- Kontabilitate-dokumentuak nahita suntsitzea legean aurreikusitako epea baino lehen.

10. Estatu-laguntzak eta kolusio arriskua

Udalak, BEEP gauzatzen parte hartzen duen erakundea den aldetik, Estatuaren Laguntzei buruzko eta Lehia Libreari buruzko araudia erabat errespetatzen dela bermatzeko eta finantzaketa bikoitzik ez dagoela bermatzeko, prozedurak aplikatuko ditu une oro.

Horretarako, autoebaluazio bat egingo du, Estatuko laguntzen araubidearekin eta finantzaketa bikoitzaren prebentzioarekin bateragarria den jakiteko.

Artikulu honetan ezarritakoaren arabera: Europar Batasunaren Funtzionamenduari buruzko Itunaren (EBFI) 107. artikuluan, Estatu-laguntzat hartzen da estatuak edo estatu-funtzen bidez edozein modutan emandako edozein laguntza, baldin eta enpresa edo ekoizpen jakin batzuei mesede eginez lehia faltsutzen badute edo faltsutzeko mehatxua egiten badute.

Bestalde, EBFiren 101. eta 102. artikuluek debekatu egiten dute operadore ekonomiko batek lehia askea faltsutzen edo murrizten duen edozein alde anitzeko edo alde bakarreko jokabiderik egotea. Udalak printzipio horiek errespetatu beharko ditu une oro, EBFiren, Lehiaren Defentsarako Legearen eta Sektore Publikoko Kontratuen Legearen arabera.

Jarraitu beharreko irizpideak Estatuko eta Lehia Askeko Laguntzen Politikan zehaztuko dira.

Arau horiek ez betetzea ekar dezakeen edozein kasu hautematen bada, Udalak prozesua geldiaraziko du eta agintari eskudunei jakinaraziko die, Europako Batzordeak arlo horretan emandako gomendioei jarraituz.

11. Iruzurra Kontrolatzeko Organoa

Aginduan aurreikusitakoa betez, Udalak Iruzurra Kontrolatzeko Organo bat izendatu du, iruzurkasu susmagarrien azterketa eta jarraipena egiteko eta EBko funtsak berreskuratzeko prozesu egokiak ezarri eta garatzeko.

Udaleko Iruzuraren Kontrolerako Organoa kide bakarreko organoa da.

Iruzurra Kontrolatzeko Organoak independentziaz eta inpartzialtasunez jokatu beharko du, eta ahalik eta ardura eta gaitasun profesional handienarekin gauzatu beharko du bere lana. Horretarako, Iruzurra Kontrolatzeko Organoak bere eginkizunak betetzeko behar duen informazio eta dokumentazio guztia eskatu ahal izango dio Udaleko sail eta prozesu bakoitzari, eskatutako pertsonaren hierarkia-maila edozein dela ere.

Iruzurra Kontrolatzeko Organoak honako eginkizun hauek izango ditu:

- Politika honen garapena, ezarpena, funtzionamendua, eraginkortasuna eta betetzea zuzentzea eta gainbegiratzea.
- Iruurrezko ekintza eta jokabideen aurrean "zero tolerantzia" printzipioan oinarritutako prebentzio-kultura sustatzea.
- Arriskuen mapa bat, bai eta zaintza eta kontrolerako planak eta prozedurak abian jartzea.
- Udalean iruzur, ustelkeria eta eroskeria prebenitzeko arau eta barne-kontrol egokiak onartzea proposatzea.
- Antzemandako arriskuen aldizkako ebaluazioa eta arrisku bakoitzari aplikatu beharreko kontrolak egitea
- Politika hau modu loteslean interpretatzea, eta haren edukiari, aplikazioari edo betetzeari buruz sortzen zaizkion kontsultak edo zalantzak ebaztea.
- Salaketen kanala kudeatzea, hari lotuta egindako jarduketa guztien erregistroa eramanez dokumentuak kudeatzeko sistema baten bidez, sistemaren funtzionamendua azkar frogatu eta gerta daitezkeen akatsak detektatu ahal izateko.
- Iruurrezko jokabidea ekar dezakeen edozein gertakariri buruz egiten diren barne-ikerketak hastea eta zuzentzea, bai eta organo eskudunei dagozkion zehapenak ezartzea proposatzea ere.
- Politika honetan egoki diren aldaketak proposatzea

Iruzurra Kontrolatzeko Organoak hirugarrenen laguntza eta aholkularitza eskatu ahal izango dubere eginkizunak behar bezala betetzeko beharrezkotzat edo komenigarritzat jotzen duenean, eta ekimenaskatasuna izango du, ikerketa bat hasi ahal izateko alde aurreko salaketarik edo nagusi baten agindurik behar izan gabe, betiere, edozein arrazoirengatik komenigarritzat jotzen badu.

Iruzurra Kontrolatzeko Organoak isilpean gordeko ditu bere eztabaida eta erabakiak, eta, oro har, ez ditu jakinaraziko bere kargua betetzean eskura dituen informazio, datu, txosten edo aurrekariak, ez eta bere onurarako edo hirugarrenen onurarako erabili ere.

Iruzurra Kontrolatzeko Organoaren konfidentzialtasun-betebeharrak bere horretan jarraituko du, baita kargua utzi badu ere.

Iruzurra Kontrolatzeko Organoa interes-gatazkan badago, horren berri eman beharko dio gobernu-organoari, eta hark izango du horren inguruan sor daitezkeen zalantzak edo gatazkek ebazteko eskumena.

12. Salaketak eta kontsultak.

Udalak bermatzen du jokabide txarraren, iruzurraren, ustelkeriaren edo beste edozein urraketa etikoren susmoak modu konfidentzian eta babestuan jakinarazteko aukera. Horretarako, Udalak konpromisoa hartzen du Kanal Etiko bat ezartzeko, Europako Parlamentuaren eta Kontseiluaren 2019ko urriaren 23ko 2019/1937 (EB) Zuzendaritzan, Batasuneko Zuzenbidearen arau-hausteei buruzko informazioa ematen duten pertsonen babesari buruzkoan, aurreikusitakoa errespetatuz.

Iruzzurrezko ekintzak edo egintza ustelak gertatu direla uste izateko arrazoizko oinarria duen pertsona orok egintza susmagarriaren berri eman behar du berehala. Edozein gorabeheraren berri eman behar da lehenbailehen.

Hartzaileek politika hau ez betetzea edo urratzea ekar dezaketen ekintza edo gertaera guztien berri eman behar dute.

Era berean, Hartzaileek politika osatzen duten arau eta printzipioei buruzko kontsultak bidali ahal izango dituzte Kanal Etikoaren bidez, horien irismenari, manuen interpretazioari edo kasu jakin batean (aurrerantzean, "Kontsultak") aplikatzeari buruzko zalantzak barne.

Salaketak eta Kontsultak posta elektronikoko honen bidez bidali behar dira: etikabidea@oiartzun.eus

Iruzurra Kontrolatzeko Organoa arduratuko da salaketak izapidetzeaz eta kontsultak egiteaz, etika-bidearen protokoloaren arabera.

Iruzurra Kontrolatzeko Organoa tartean sartzen bada, Udaleko Ekonomia Arloari bidaliko zaio jakinarazpena.

Salaketa faltsuek edo ezarritako prozeduren arabera, iruzurrezko edo usteldutako jardueren susmoak behar bezala ez salatzeak diziplina-neurriak edo beste mota batekoak hartuko dituzte, kasuan kasu, salaketa egiten duen pertsonari eta hark Udalarekin duen harremanari erreparatuta.

Errepresaliak eta ustezko iruzurrezko jarduerak edo jarduera ustelak salatzeagatik ezarritako zigorrak ez dira onartuko, eta edozein salatailek Udalaren laguntza eta babesa jasotzeko eskubidea izango du, errepresalia oro saihesteko.

13. Politika ez betetzea.

Hartzaile guztien erantzukizuna da hemen ezarritakoa betetzea. Politika honetan jasotako edozein neurri betetzen ez bada, dagozkion neurriak hartu beharko dira, indarrean dagoen diziplinazko eta bestelako lan arloko legeriaren eta kasu bakoitzari dagokionaren arabera.

Politika honen ondorioetarako, "Irregulartasuntzat" hartuko da Udalaren jarduerari aplikagarri zaion araudia eta legeria (i) ez betetzea, zigor arlokoa barne, bai eta (ii) Politika hau osatzen duten arauetako

edozein ere.

Irregularitasunak Proiektu bati eragiten badio, Udalak behar ez bezala erabilitako funtsak berreskuratzeko behar diren legezko neurri guztiak hartuko ditu.

14. Ez betetzearen ikerketa.

Iruzurra Kontrolatzeko Organoa salaketak eta kontsultak jasotzeaz arduratuko da, eta Politika honetan adierazitakoaren arabera, dagokion izapidetzea emango die.

Iruzurra Kontrolatzeko Organoa arduratuko da irregularitasunari buruzko gertakariak ikertzeaz, eta dagokion espedientea izapidetzeaz.

Iruzurra Kontrolatzeko Organoa zuzenean edo zeharka – hirugarrenen bitartez- Irregularitasunean inplikaturik badago, organo horrek ezin izango du haren izapidetzean parte hartu, ez eta harekin lotutako alderdiren bat jorratzen den bileretan ere. Informazio guztia Udaleko gobernu organoaren esku jarriko da, eta organo horrek tramitatu beharko du une horretatik aurrera, eta hirugarrenengana jo ahal izango du horretarako.

Iruzurra Kontrolatzeko Organoak egiaztatuko du irregularitasuna egiazkoa eta zehatza dela, entzunaldi izapidea emango die eragindako eta lekuko guztiei, eta beharrezkotzat jotzen dituen eginbide guztiak egingo ditu. Hartzaile guztiak behartuta daude ikerketan leialki laguntzera. Lekukoen eta ukitutakoen esku-hartzea erabat konfidentziala izango da.

Espedientea izapidetu ondoren, Iruzurra Kontrolatzeko Organoak bidezkotzat jotzen duena ebatziko du.

Igorritako ebazpenak ondorioztatzen badu hartzaile batek (Udalarekin duen harremanaren izaera edozein izanda ere) irregularitasunen bat egin duela, Iruzurra Kontrolatzeko Organoak giza baliabideen arduradunari edo dagozkion diziplina neurriak aplikatzeko eskumena duenari jakinaraziko dio, eta horren berri emango dio Iruzurra Kontrolatzeko Organoari.

Emandako ebazpenak ondorioztatzen badu hirugarren batek irregularitasunen bat egin duela, ikuskapen organoak Lege Sailari jakinaraziko dio, dagozkion kontratu eskubideak balia ditzan, eta horren berri emango dio Iruzurra Kontrolatzeko Organoari.

Espedientearen ondorioz agerian geratzen bada legezko jarduketak egin behar direla, Iruzurra Kontrolatzeko Organoak Zerbitzu Juridikoei helaraziko dizkie jarduketak, kasu bakoitzean egokiak diren jarduketa administratiboak edo judizialak has ditzaten.

Atal honetan jasotako ondorioez eta proiektu bat abian jartzean eta lizitatzean berariaz aurreikusitako ondorioez gain, egiaztatzen bada proiektu jakin bati lotutako Hirugarren batek debekatutako jardueraren bat egin duela kontratazio publikoko prozedura batean edo proiektu bat gauzatzean, politika honetan aurreikusitakoarekin bat etorritz, Udalak honako aukera hauek egin ditzake:

- Betetzeko debekatuta dagoen praktika behar bezala eta berehala zuzentzeko eskatzea.
- Eragindako EBko funtsak itzultzeko eskatzea, hala badagokio.

- Udalarekin lotutako kontratuak esleitzeko Hirugarren hori ez dela hautagarria erabakitzea.
- Kontratu bat emateko Udalaren eragozpenik ezaren adierazpena ukatzea eta kontratuko neurri egokiak aplikatzea, hala nola etetea eta deuseztatzea.
- Hirugarrenekin eta Proiektuekin zerikusia duten kontratuak Udalak ebatzi ahal izango ditu, honako egoera hauetakoren bat gertatzen bada:
 - Hirugarren batek aipatutako kontrolak aplikatzeari uko egitea, aurre egitea edo oztopatzea.
 - Hirugarrenak aplikatzekoak diren baldintza-agirian edo oinarri arautzaileetan araututako funtsezko baldintzetako edozein ez betetzea.

15. Berrikustea eta eguneratzea.

Politika hau Udalbatzak onartzen duen egunean sartuko da indarrean, eta indarrean egongo da baliogabetzea edo aldatzea onartzen ez den bitartean. Politika hau behar beste aldiz berrikusiko du Iruzurra Kontrolatzeko Organoak, eta gutxienez urtean behin.

Politika honen aldaketa eta eguneratze bakoitzaren behin betiko onarpenak Udalbatzak onartu beharko ditu.

16. Datu pertsonalen babesa.

Politika honen esparruan bildutako datuak hertsiki eta objektiboki beharrezkoak izango dira jasotako Salaketak eta Kontsultak kudeatzeko, izapidetzeko eta horiei erantzuteko, eta, hala badagokio, Irregularitasunak ikertzeko.

Datu horiek helburu horrekin bakarrik erabiliko dira, eta ez dira erabiliko helburu bateraezinetarako.

Udalak beharrezko neurri teknikoak eta antolakuntzakoak hartu ditu, politika honen esparruan tratatutako datuen segurtasuna eta konfidentziasuna babesteko.

Salaketa baten ikerketaren testuinguruan bildutako informazioa gobernu-organoari edo GizaBaliabideen arduradunari jakinarazi ahal izango zaio. Dagokion Salaketa izapidetzeko edo bidezkoak diren diziplina edo kontratu zehapenak ezartzeko helburu bakarrarekin. Era berean, informazio hori agintari judizialei jakinarazi ahal izango zaie haiek hala eskatzen dutenean, edo salatutako egitateak arau-hauste penala direnean.

17. Trebakuntza/Formakuntza

Udalak hartzailerei zuzendutako prestakuntza-ekintzak antolatuko ditu iruzurra, ustelkeria, eroskeria eta interes-gatazkak aurreikusteko. Gainera, beren ezaugarriengatik iruzurrarekin, ustelkeriarekin, eroskeriarekin, kapital zuriketarekin eta terrorismoaren finantzaketarekin zerikusia izan dezaketen gertaerak edo eragiketak antzemateko egokiak diren lanpostuak betetzen dituzten langileei berariaz zuzendutako ikastaroak ematea sustatuko du, pertsona horiek trebatuz.